

چیرۆک

دواین نالەیی جەنەرال

عمومەر کەریم بەرزنجی Omerbarznji78@yahoo.co.in

بەر لە گەشتنی نامەکی جەنەرال کە هەموان بەتاسەووە چاوەروانیان دەکرد، بێدەنگی بانی بەسەر یاندا کیشابوو، وەک چاوەرپیی فریاد رەسێک بکەن هەموان چاویان بربوووە و ئەو رێگایە خوار ناوایی لە ناوچای هەرکەسیکیان رابمایتایە هەستت بەتەرس و نیکەرانییەکی زۆر دەکرد، نیکەرانیی چارەنووس و نایندە... بەرلە بلاووونەوهی ئەو پەتایە کەس لەبیری جەنەرالدا نەبوو وەئێ لەگەڵ داگەوتن و بلاووونەوهی ئەو پەتایەدا، تەواوی دانیشتووێ جەنەرالیان بەفریاد رەسێک دەهاتە پێش چاو، ئەو پەتایە خەریک بوو قەری دەخستە خەڵکەو، زۆریە دانیشتووێ سەرھەلدانی ئەو پەتایەیان دەگێراییەو بەرۆحیانەتی فریادی کۆترباز، ئەو فریادی بەرلەوهی ئەلایەن شۆرش گێرەکانەو گۆلە باران بکریت: هەموان بەگومانەوێ لێیان دەروانی و بەکەسیکی نەمە بەحەرام و ناپاک تیی دەگەشتن، ئەویش رقی ئە خۆی و تەواوی خەڵک دەبوو، وەئێ لە سپیدەییەکی هاویندا، دەستەییەکی ئە شۆرش گێرەکان هەئێیان کوتایە سەر مائی فریادی کۆتربازو بەزۆر ئەژێر چنکی دایکە کزۆلەکیدە دەریان هینا ئەو ژنە جگە ئە فریاد کەسیکی تری شک نەدەبەرد، بەدەم کروزانەووە دەگوت: -توخو فریادی تاقانەم بۆکوێ دەبەن توخو فریاد ئی مەسینن، قورنانهکی دەستی بەرز دەکردەو دەگوت: -ئەگەر فریاد ئی بسینن... هەمووتان بەر نەفرەتی خودا دەکەون، هەمووتان لەناودەچن ئەگەڵ وتی ئەم قسانەدا فرمیسک بەسەر روخساریدا شۆلاوگە بەست، چاوەکانی سوور بوونەووە لەهۆش چوو.

تا دەمەو ئیوارەییەکی درەنگ، جگە ئە ورتەورت هیچ کەسیک ئەبارە چارەنووسی فریادی کۆتربازەووە هیچی نەدەزانی، دایکی فریادیش بەهەرکەسیک بەگەشتایە پینی دەوت گەربیتوو کورەکەم شتیکی بەسەربیت، هەمووتان دەکەون بەرلەفرەتی خودا، هەموان گائتەیان بەوجۆرە قسانە دەهات: ئیوارەییەکی درەنگ کە پەردە تاریکی شەو بەسەر سرووشتا دادرابوو، ئە دۆلەکی خوار ناواییەو دەنگی چەند دەستێژێک بیسترا هاواریک ئە مائی فریادی کۆتربازەو بەرزبوو، خەڵکیکی زۆر رزانه سەریان، پیرەژنە دایکی فریاد، بەدەنگییە نووساوەو دەگوت: -تکایە ئە پەنا جەنازی فریادی کورمدا بمئیزن ئەی هۆزی نەفرەت لیکراو.

ئەدوای ئەم قسانە گیانی ئە جەستە ماندوو شەکەتەکی جیابوو وەئێ چاوە سوور هەنگەرەوکانی لێک نەدەنا، وەک چاوەروانی دیداری کەسیک بیت، هەندیک کەس پێیان وابوو ئیدی قسەکانی پیرێژنە کە دینەدی ئەگەڵ کازیوی بەیاندا چەند کەسیک روو ئەو دۆلە رۆشتن کە ئیوارە دەنگی تەقەکانی ئیوہات، ئەبەن ئەو دوو داردا کە ئە دۆلەکەدا بوو جەنازەکی فریادی کۆتربازیان دۆزییەو، سەرتاپای بەخوین سوور بوویوو، تەواوی جەستەیی بەگۆلە کون کون کرابوو، جەنازەکییان بەدەووە ئەگەڵ جەنازەکی دایکی دا کفنیان کردن و بریاریاندا هەر ئەو جیبەدا بەخاکیان بسپێرن، ئەوجیبەیی فریادی کۆتربازی ئی گۆلە باران کرابوو، ئەدوای بەخاک سپاردنی ئەوان بۆ شەو کە کەسانیکیان باسیان ئە نوریک دەکرد کە تەواوی دۆلەکی رۆشن دەکردەو، کەسانیکی تریش باسیان ئەو دەکرد کە دوو تارمایی دین و تەقە ئە دەرگای مالان دەدەن و دیار نامینن، ئەو کەسانەیی ئەو تارماییەیان بینی بوو، گومانی ئەوێیان دەکرد، ئەو رۆحیانەتی فریادی کۆتربازو دایکی بیت، ئە دوا چەند هەفتەییەکی ئەو مەفرەزییە فریادیان گۆلەباران کرد ئە کارەساتییکی نادیاردا ئەناو چوون، هەندیک کەس پێیان وابوو یەکیک ئە شۆرش گێرەکان ناپاک کردوو ئە کاتی پاسەوانییتی خۆیدا هەقائەکانی گۆلە باران کردوووە دواتر خۆی تەسلیم بە جەنەرال کردوو: کەسانیکی دیکەیش لەناوچوونی ئەو مەفرەزییەیان دەگێراییەو بۆ نەفرەتی خودا و پەسەند کردنی نزاکانی پیرە ژنە کە ئەلایەن خوداوە.

جه نازه كانيان ترس و دلّه خورپه‌ی له لای خه‌ئکی ناوایی زیاتر ده‌کرد، كه مکه‌س هه‌بوو بویریت له نزیك نه‌و جه نازانه‌وه گوزهر بکات، نه‌وانه‌یشتی به‌ویدا گوزهریان ده‌کرد دوو چاری په‌تایه‌کی کوشنده ده‌هاتن، خوین له دم و نوت و گوچکه‌یانه‌وه ده‌هاته دره‌وه، ههر نه‌و خوینه‌ی خویمان ده‌بووه گیانداریکي درنده، گیانداریک له شیوه‌دا له مشك ده‌چوو وه‌ئ له قه‌باره‌دا هینده‌ی پشیله‌یه‌کی ئی ده‌هات، نه‌و گیانداره ده‌که‌وته ویزه‌ی مردوه‌کان و هه‌موو گوشته‌که‌ی ده‌خواردوو نیسه‌که‌که‌یشتی ده‌کرانده‌وه: ههر كه سینك به‌ویدا گوزهری بگردایه ده‌بووه خواردنی نه‌و گیاندارانه،

له‌گه‌ئ كه‌یشتنی نامه‌که‌ی جه‌نهرائدا، ته‌واوی خه‌ئکی ناوایی له ده‌وری یه‌ك كۆبونه‌وه‌و له چاوه‌روانی نه‌وه‌دا بوون كه‌سینك زهرفی نامه‌که هه‌ئچری و نامه‌که بخوینیتته‌وه، نه‌وان پینان وابوو نه‌و نامه‌یه ده‌توانیت ته‌واوی كیشه‌که‌یان چاره‌سهركات، كه‌م كه‌س هه‌بوو بیری به‌لای نه‌وه‌دا بچیت... به‌بوچونی جه‌نهرائ ژیان تاقیگه‌یه‌که‌و له‌و تاقیگه‌یه‌دا ده‌بیت كه‌سانیک ببنه‌قوربانى له پیناو كه‌یشتن به‌ نامانجه‌كاندا، له سهره‌تای نامه‌که‌یدا ناموزگاری نه‌وه‌ی كردبووین له پیناو نامانجه پیرۆزه‌كاندا ناماده‌بین ببینه‌قوربانى، هه‌موان به‌گومانه‌وه ده‌یانروانیبه نه‌و بوچوونه‌ی جه‌نهرائ، نه‌ویك له پیناو هیئانه‌دی خه‌ونه‌كانیدا مه‌مله‌که‌تیکي خاپور ده‌کردوو، چیرۆکی زۆری له كوشتنی دیله‌كان ده‌بینی، كه‌ئیک جار به‌رله كوشتنیان ده‌ست و قاچی ده‌بیرینه‌وه‌و سهرمه‌ستانه ده‌یانروانیبه نه‌و فواره خوینه‌ی له جه‌ستى نه‌تک کراوی قوربانیه‌کان دروست ده‌بوو، هه‌ندیک جاریش ده‌به‌یه‌ك به‌نزینى به‌گیانی دیله‌كاندا ده‌رشت و دواتر گری تیبه‌رده‌دان... سهرشیتانه له دوادیمه‌نی گیان سپاردنیان راده‌ماو ده‌یدایه قاتقاي پیکه‌نین، كه‌م كه‌س هه‌بوو له باره‌ی دئره‌قی و بیبه‌زیه‌ی جه‌نهرائه‌وه چه‌ند چیرۆکی نه‌بیستیت، زۆر له دایکان به‌ناوه‌یئانی جه‌نهرائ مندا له‌کانیان ده‌ترساند... نه‌گه‌رچی له دئی هیچ كه‌سینكدا خوشه‌ویست نه‌بوو، وه‌ئ وینه‌که‌ی به‌سهر دیواری زۆریه‌ی ژۆری مانه‌كانه‌وه هه‌ئواسرابوو: له به‌شیکي نامه‌که‌یدا نه‌وه‌ی به‌درو ده‌خستوه كه‌ كه‌سینك له شۆرشگیره‌كان هه‌قاله‌کانی گوله‌باران كردبیت و پاشان ته‌سلیم به‌و بویتته‌وه، گومانى نه‌وه‌ی هه‌بوو له یه‌گیك له‌و كانیانه‌دا ناویان خواردبیتته‌وه كه‌ ناوه‌که‌ی ژه‌راوی کراوه، كه‌ئیک كه‌س چیرۆکی مردنی دا پیره‌ی فریادی كۆتربازیان بیستبوو، فاتمی تاقانه نه‌و پیره‌ ژنه‌ی له نیوه‌شه‌ویکی دره‌نگدا کاتیک ده‌چیت بو‌ کانی تارماییه‌کی سپی ده‌بینیت له كانیه‌که‌ دیتته‌ده‌ر... به‌پرتا‌وو شپه‌زیه‌ی به‌ره‌و مانه‌وه هه‌ئدیت، به‌بئى نه‌وه‌ی ناوړیک بو‌ دواوه بداته‌وه تا ده‌گاته به‌ر ده‌رگای مانه‌وه هه‌ئدیت زۆر به‌ شپه‌زیه‌ی ده‌که‌ویتته‌وه ده‌رگا لیدان: کاتیک ده‌رگا‌که‌ی لیده‌که‌نه‌وه ده‌بین له هۆش خوی چوو، باوه‌شی پیاده‌که‌ن و له‌سهرجیگای خه‌وته‌که‌ی پائی ده‌خه‌ن، پاش چه‌ند ساتیک كه‌هۆشی به‌به‌ردا دیتته‌وه جگه‌ نه‌وه‌ی له‌به‌ر خۆیه‌وه ده‌ئیت: (خپو‌بوو... خپو‌بوو... خپو‌ووو) هیچی دیکه‌ی ئینابیس‌تیت توشی له‌رزوو تایه‌کی قورس ده‌بیت له‌ رۆژی سیه‌مه‌دا گیان له‌ده‌ست ده‌دات، له‌ دواى مردنی فاتمی تاقانه‌ چیت شه‌وان كه‌س نه‌ده‌چوو سهرکانی، نه‌وه‌ ده‌ترسان نه‌گه‌ر بچنه‌ سهرکانی خپوه‌که ده‌ستیان ئی‌ بوه‌شینی؟! هه‌ربویه‌ گومانى نه‌وه‌یان ده‌کرد خپوی كانیه‌كان ده‌ستیان له‌و پۆله‌ تیکۆشهره وه‌شان‌دبیت؟

زۆر كه‌س پینان وابوو نامه‌که‌ی جه‌نهرائ نه‌و ترس و گومانانه‌وه ده‌روینیتته‌وه‌و له‌و په‌تا كوشنده‌یه‌ رزگاریان ده‌كات، وه‌ئ له‌گه‌ئ خویندنه‌وه‌ی نامه‌که‌دا كه‌شیکي ترسناکتر دئی هه‌موانی داگیر کرد، نه‌و نامه‌یه‌ی ناشکرای ده‌کرد هه‌موو نه‌و روداوانه‌ی روویاندا تاقیکردنه‌وه‌یه‌کی چه‌که‌ کۆکۆزه‌كانه، جه‌نهرائ ناماژى به‌وه‌ دا‌بوو... كه‌ ده‌بیت له‌ پیناو به‌ده‌ست هیئانی هه‌ندیک شتدا قوربانى به‌زۆرشت بده‌ین، نه‌و ئیمه‌ی وه‌ك مشکی تاقیگه‌كان ده‌بینی، نه‌وانه‌ی نامه‌که‌یان خویندبووه جگه‌ له‌ هه‌لاتن هیچ ریگه‌ چاره‌یه‌کیان شك نه‌ده‌برد، هه‌لاتن ته‌ئها ریگایه‌ك بوو بو‌ رزگار بوون له‌و په‌تا كوشنده‌یه... نه‌و په‌تایه‌ی تاك و ته‌را خه‌ئک ئی‌ ده‌رباز بوون، زۆریك له‌وانه‌ی كه‌ پینان وابوو به‌ هه‌لاتن ده‌توانن خویمان بپاریزن هه‌ستیان به‌گه‌رم داها‌تنی له‌شیان ده‌کرد و سهریان قورس ده‌بوو ده‌که‌وته هیلنج دان و رشانه‌وه، نه‌مانه‌ش نیشانه‌ سهره‌کیه‌کانی نه‌و په‌تایه‌ بوون.

چه‌ند كه‌سینك له‌وانه‌ی پینان وابوو به‌ هه‌لاتن ده‌توانن خویمان رزگار بکه‌ن رویان ده‌کرده‌وه نه‌و دارستانه‌ چره‌ی پشت ناوایی، وه‌ئ نه‌وه‌ی روی بگردایه‌ته نه‌و دارستانه‌ نه‌ده‌گه‌رایه‌وه زۆریه‌ی نه‌وانه‌ی به‌نزیکی نه‌و دارستانه‌دا گوزهریان کردبوو باسی ترسناکی نه‌و گوزهره‌یان ده‌کرد، هه‌ندیکیش باسیان له‌ بینینی تارماییه‌کی سپی ده‌کرد، ده‌یان وت نه‌و تارماییانه‌ خپون... ههر بویه‌ نه‌و دارستانه‌یان ناونا‌بوو دۆله‌ خپوه: كه‌مکه‌س هه‌بوو له‌باره‌ی نه‌و كانیه‌وه كه‌ ده‌که‌وته خوار دۆله‌ خپوه‌ چیرۆکی نه‌فسانه‌یه‌کیان نه‌بیستیت، نه‌و چیرۆکه‌ی كه‌ ده‌ماو ده‌می ده‌کردوو له‌لایه‌ن زۆر كه‌سه‌وه ده‌گپه‌درایه‌وه‌و چیرۆکی مه‌رگی کازمی وه‌نه‌وشه‌ بوو، کازمی وه‌نه‌وشه‌ یه‌گیك بوو له‌ گه‌ نجه‌ نازاو بویره‌کانی ناوایی، به‌هۆی جوامیری و له‌خو بردویی‌وه‌و زۆریه‌ی خه‌ئکی ناوایی خویشیان ده‌ویست، بویه‌ پیشیان ده‌وت کازمی وه‌نه‌وشه، نه‌و کچه‌ی خو‌شی ده‌ویست ناوی وه‌نه‌وشه‌بوو نه‌و کچه‌ به‌ژن زرافه‌ و قه‌د باریک و چاوشینه، نه‌و کیزه‌ تاقانه‌یه‌ی ته‌واوی

جايلان به بييني مهست و حهيران ده بوون، كازمي و نه وشه له قرچه قرچه نيوه رويه كي هاوينا ده چيته سهر نه و كانيه و له حهوزه كه ي بهرده ميده مه له دهكات، لهكاتي مه له كردندا ههست به تيپه ريني چهند تارمايه كي سپي دهكات به ته نيشت كانيه كه دا، چهند ساتيك دواي نه وه ترسيكي زور ناخي داگير دهكات و رهنكي سپي ده بيت، كاتيك دهگاته مائه وه چه شني دا پيره ي فريادي كوترباز توشي له رزيكي كوشنده ده بيت: دواي چهند كاتزميريك گيان ده سپيريت، نه وانه ي تهرمه كه يان شتبوو باسيان له چهند جیده ستيك ده كرد كه به پشتي كازمي و نه وشه وه بووه و جیده سته كان شين هه لگه راوه، نه و جیده ستانه يان ده گيرايه وه بو نه وه ي كه خيوه كان ده ستيان لي وه شانديت.

تا دههات مه مله كه ت چول و خاموشتر ده بوو، ته واوي ناوايي بو بوو به نور دووي كرم، كه سيك نه بوو تهرمه كان به خاك بسپيريت. نه و چهند كه سه يسي مابوون نه كه ناره كان ي مهرگدا چاوه ربي فرياد ره سيكيان ده كرد، جه نه رال له سهر بازگه كه يدا له وينه ي نه و تانجيپانه راده ما كه له بهرگي گوڤاره كه ي بهرده ستيد ابوو، نه و تانجيپانه ي هه ميشه ويلن به شوين نيچيري كدا و ده يگرن و ده يپينه بهرده م نه و راوچيپه ي مانا كان ي ژيان له نوله ي تا پره كه يدا ده بيت، جه نه رال نيكا كان ي ده گوزي ته وه بو سهر وينه كه ي سه روك و له بهر خويه وه ده ليت: - بو نه وه ي نه نجاميك به دهست بينيت ده بيت كه سانيك، كه ليك شت بكه يته قورباني.

بايه ك دي ت و نالاكه راده وشي يت. نالاكه ده كه ويته خواره وه... جه نه رال تووشي له رزوو تايه كي كوشنده ده بيت، بو ني خوين سهر بازه كان راده چله كيني يت. پاش چهند ساتيك خاموشي با لي به سهر سهر بازه كه دا ده كي شي ت.